SUOMEN TEATTERIT
FINLANDS TEATRAR

Helsingissä 12.10.2026

Suomen Teatterit ry:n lausunto sivistysvaliokunnalle hallituksen esityksestä eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2027

Suomen Teatterit ry edustaa yli 70:tä teatterin, tanssin ja sirkuksen alan ammattiorganisaatiota eri puolilla Suomea. Esittävän taiteen ammattikenttä tavoittaa vuosittain 3–4 miljoonaa katsojaa ja tarjoaa työpaikkoja taiteen ja kulttuurin ammattilaisille yhteensä vajaan 4000 henkilötyövuoden edestä.

Esittävän taiteen rahoituksen indeksikorotukset vahvistavat alan työllisyyttä

Suomen Teatterit ry edustaa pääosin teatteri-, tanssi- ja sirkustoimijoita, jotka saavat rahoituksensa esittävän taiteen valtionosuusjärjestelmästä. Näiden niin sanottujen vos-teattereiden kannalta on hyvä, että opetus- ja kulttuuriministeriön kautta jaettuun valtionosuusrahoitukseen (budjettimomentti 29.80.31) ei kohdistu leikkauksia valtion talousarviossa vuodelle 2027. On myös tärkeää, ettei kansallisten taidelaitosten, kuten Suomen Kansallisteatterin, rahoitukseen kohdistu leikkauksia vuonna 2027.

Talousarvioehdotukseen sisältyvät esittävän taiteen valtionosuusjärjestelmän lainmukaiset indeksikorotukset vaikuttavat myönteisesti alan toimintaedellytyksiin tilanteessa, jossa yleinen kustannustaso on viime vuosina noussut merkittävästi. Teatteri-, tanssi- ja sirkusalat ovat työvoimaintensiivisiä ja kaikilla ammattitoimijoilla henkilöstömenot muodostavat vähintään 60 % vuosittaisista kustannuksista. Esittävän taiteen valtionosuusrahoituksen indeksikorotukset auttavat toimijoita vastaamaan työehtosopimusten mukaisiin palkankorotuksiin sekä mahdollistavat teatterilippujen hintojen pitämisen saavutettavalla tasolla.

Esittävän taiteen toiminta perustuu pitkäjänteiseen suunnitteluun. Monet vuoden 2028 tuotantoja koskevat päätökset tehdään jo nyt, ja suurempia hankkeita suunnitellaan usein useiden vuosien aikajänteellä. Alan näkökulmasta onkin tärkeää, että myös tulevalla hallituskaudella sitoudutaan rahoitusjärjestelmien ennakoitavuuteen ja lainmukaisten indeksikorotusten toteuttamiseen.

Aiemmat leikkaukset vaikuttavat pysyvänä rahoitusvajeena

Esittävän taiteen valtionosuusjärjestelmään kohdistuneet leikkaukset kuluneella hallituskaudella vaikuttavat toimintaan kuitenkin edelleen. Valtionosuusjärjestelmä perustuu toimijoille myönnettyihin henkilötyövuosiin ja niiden laskennalliseen yksikköhintaan. Vuoden 2025 leikkaukset kohdistettiin sekä teattereille myönnettyjen henkilötyövuosien määrään että yksikköhintaan. Henkilötyövuosimäärään kohdistuneen leikkauksen vuoksi rahoitusjärjestelmä on yli 200 henkilötyövuotta jäljessä alan todellisesta työllisyyskehityksestä.

Leikkauksen myötä teattereiden rahoitus on jäänyt kokonaisuudessaan pysyvästi alemmalle tasolle kuin aiemmin. Se vaikuttaa teattereiden kokonaistalouteen ja resursseihin toteuttaa jo aiemmin tehtyjä suunnitelmia. Vaikutus on laskennallisesti noin 5 miljoonaa euroa, jonka teatterit joutuvat paikkaamaan pitkällä tähtäimellä muulla tavalla, kuten lippujen hintoja korottamalla, muuta yksityistä rahoitusta etsimällä tai muuttamalla jo aiemmin tehtyjä suunnitelmia.

Taidetestaajille löytynyt rahoitus on tervetullut ratkaisu

Suomen Teatterit ry haluaa kiittää hallituksen esityksestä sitä, että Taidetestaajat-toiminnalle on löydetty rahoitus valtion talousarviosta vuodelle 2027. Ohjelmalle varattu 3,5 miljoonan euron rahoitus siirretään opetus- ja kulttuuriministeriön muilta momenteilta, mikä ei kuitenkaan ole optimaalinen ratkaisu. Olisi ollut suotavaa, että kohtuullisen pieni lisärahoitus näin tärkeälle hankkeelle olisi löytynyt leikkaamatta sitä muilta momenteilta.

Taidetestaajat-toiminta on jo vuosien ajan yhdistänyt suomalaiset 8-luokkalaiset nuoret ja taidekentän ainutlaatuisella tavalla. Se on tarjonnut nuorille yhdenvertaisia mahdollisuuksia tutustua ammattitaiteeseen eri puolilla Suomea. Samalla toiminta on tuonut suomalaisiin teattereihin sekä tanssi- ja sirkusesityksiin merkittävän määrän nuorta yleisöä, mikä on paitsi tarjonnut nuorille elämyksiä, myös kehittänyt teattereiden omaa toimintaa nuoren yleisön kohtaamisessa.

Taidetestaajilla on merkittävä rooli lasten ja nuorten kulttuurisuhteen vahvistamisessa sekä kulttuurin saavutettavuuden edistämisessä. Suomen Teatterit ry pitää tärkeänä, että Taidetestaajien toiminnalle löydetään myös tulevaisuudessa pitkäjänteinen ja vakaa rahoitusratkaisu osana valtion budjettia.

Svenska Teaternin muutos kansalliseksi taidelaitokseksi

Hallitus linjasi syksyn 2026 budjettiriihen yhteydessä myös Svenska Teaternin siirtämisestä esittävän taiteen valtionosuusrahoituksen piiristä kansallisten taidelaitosten rahoituslain piiriin vuoden 2029 alusta. Suomen Teatterit ry pitää päätöstä kannatettavana. Hallituksen tavoitteena on saattaa ruotsinkielinen kansallisnäyttämö yhdenvertaiseen asemaan Suomen Kansallisteatterin kanssa sekä vahvistaa ruotsinkielisen väestön sivistyksellisiä oikeuksia. Suomen Teatterit ry kannattaa näitä tavoitteita.

Suomen Teatterit ry:n jäsenteattereiden kannalta on tärkeää, että siirto tapahtuu siten, että sekä Svenska Teaternin että muiden teatterin, sirkuksen ja tanssin toimijoiden rahoituksesta huolehditaan myös jatkossa. Muutoksen ei tule vaikuttaa heikentävästi minkään esittävän taiteen ammattitoimijan rahoitukseen.

Lopuksi

Suomen Teatterit ry pitää vuoden 2027 talousarvioesityksen myönteisinä ratkaisuina sitä, että esittävän taiteen valtionosuusrahoitukseen ja kansallisten taidelaitosten rahoitukseen ei kohdistu uusia leikkauksia ja että lainmukaiset indeksikorotukset toteutetaan täysimääräisesti. On myös positiivista, että Taidetestaajat-toiminalle on löydetty rahoitus sekä että Svenska Teaternin asemaa ruotsinkielisenä kansallisnäyttämönä vahvistetaan.

Esittävän taiteen ala tarvitsee pitkäjänteisiä ja ennakoitavia ratkaisuja, jotka mahdollistavat taiteellisen toiminnan, alan työllisyyden kehittymisen sekä kulttuuripalvelujen saatavuuden ja saavutettavuuden koko Suomessa eduskunnan hyväksymän Kulttuuripoliittisen selonteon tavoitteiden mukaisesti.

Suomen Teatterit ry:n puolesta,

Kaisa Paavolainen, toimitusjohtaja
kaisa.paavolainen@suomenteatterit.fi
p. 040-5180698

Suomen Teatterit ry (STEFI) on suomalaisen esittävän taiteen ammattiorganisaatioiden edunvalvonta- ja työnantajajärjestö, joka työskentelee jäsentensä toimintaedellytysten turvaamiseksi ja hyvän teatterin, tanssin ja sirkuksen tekemisen mahdollistamiseksi Suomessa.